

Porezne obveze od povremenih samostalnih djelatnosti

Znanstvenik ste, umjetnik, stručnjak, novinar, sudski vještak, trgovački putnik, agent, akviziter, sportski sudac ili delegat, ili uz neku osnovnu djelatnost ili nesamostalni rad obavljate drugu povremenu samostalnu djelatnost? Znaete li tko, kada i koliko mora platiti poreza i doprinosa?

**II. DOPUNJENO I
IZMIJENJENO IZDANJE**

**Podaci u ovoj brošuri ažurni su s
danom 20. travnja 2003. godine**

Osnovni cilj ove brošure jest da Vam se kao poreznom obvezniku na jedno-stavan i razumljiv način objasni koja su Vaša prava i obveze koje proizlaze iz važećih propisa o javnim davanjima (porezima i obveznim doprinosima) iz ostvarenih naknada od djelatnosti koju obavljate, te kako ćete ostvariti ta prava i ispuniti obveze. U odgovorima na pitanja, tko, kada, kako i koliko razrađene su osnovne zakonske odredbe.

Ako su Vam i nakon što ste pročitali ovu brošuru ostale neke nejasnoće u svezi s pravima i obvezama dodatna pojašnjenja možete pronaći na Internet stranicama Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, i to na web adresi: www.pu.mfin.hr, ili u ispostavi Porezne uprave prema Vašem prebivalištu ili uobičajenom boravištu.

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Porez na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti	4
3. Priraz porezu na dohodak	13
4. Obvezni doprinosi	15
5. Primjeri obračunavanja poreza, priraza porezu na dohodak i obveznih doprinosa po osnovi primitaka od povremenih samostalnih djelatnosti	20
6. Kaznene odredbe	22
7. Propisi	24

I. Uvod

Što su to povremene samostalne djelatnosti?

To su samostalne djelatnosti što se povremeno obavljaju uz neku osnovnu djelatnost ili nesamostalni rad, kao što su povremene djelatnosti znanstvenika, umjetnika, stručnjaka, novinara, sudskih vještaka, trgovačkih putnika, agenata, akvizitera, športskih sudaca i delegata, te razne druge samostalne djelatnosti koju fizičke osobe samostalno obavljaju.

Koja su osnovna obilježja povremenih samostalnih djelatnosti?

Kao što im i sam naziv govori one se obavljaju neredovito, odnosno s prekidima, dakle samo povremeno. Nadalje, te djelatnosti se ne obavljaju u okviru osnovne djelatnosti ili nesamostalnog rada, nego samostalno, u namjeri ostvarivanja dohotka.

Kakvo je to samostalno obavljanje djelatnosti?

Samostalnost obavljanja djelatnosti znači da se djelatnost obavlja za vlastiti račun i na vlastitu odgovornost. Samostalnost pretpostavlja određena ulaganja rada (vlastitog umnog i /ili fizičkog), ali i dobara, pa dakle i nastajanje u pravilu određenih vrsta izdataka.

Koji se porezi plaćaju po osnovi obavljanja povremenih samostalnih djelatnosti?

- * porez na dohodak,
- * prizrez porezu na dohodak, ako je propisan gradskom ili općinskom odlukom,
- * porez na dodanu vrijednost, kad je porezni obveznik u sustavu PDV-a (dobrovoljno, ili po sili Zakona kada su ostvareni oporezivi prihodi veći od 85.000,00 kn).

Obračunavaju li se i plaćaju obvezni doprinosi po osnovi primitka od tih djelatnosti?

Obvezni doprinosi se moraju obračunati i platiti po osnovi primitka od povremene samostalne djelatnosti. Iznimno, doprinosi se ne obračunavaju i ne plaćaju za sljedeće primitke:

1. Primitke po osnovi prava na isporučeno djela koja prema propisima o autorskom pravu imaju svojstvo autorskog djela,
2. Primitke po osnovi prava na isporučeno djela koja prema propisima o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva imaju svojstvo umjetničkog djela.

2. Porez na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti

Tko je porezni obveznik?

Porezni obveznik je primatelj naknade.

Tko obračunava i uplaćuje porez?

Upravilu isplatelj naknade pravna ili fizička osoba.

Kako se obračunava, obustavlja i uplaćuje predujam poreza na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti tuzemnih poreznih obveznika?

Predujam poreza na dohodak tih obveznika obračunava se, obustavlja i uplaćuje na slijedeći način:

Oblik dohotka	Porezna osnovica	Obveznik obračuna, obustave i isplate	Rok za uplatu predujma	Porezna stopa
Dohodak od povremenih autorskih djelatnosti znanstvenika, umjetnika, stručnjaka, novinara	Ostvareni primitak (bruto) umanjen za 40% (ne umanjuje se za osobni odbitak)	Isplatelj dohotka ili porezni obveznik ako je dohodak ostvario izravno u inozemstvu	Istodobno s isplatom dohotka	35%
Dohodak od povremene djelatnosti sudskih vještaka, trgovačkih putnika, agenata, akvizitera, sportskih sudaca i delegata, te drugih samostalnih djelatnosti što se povremeno obavljaju uz neku osnovnu djelatnost ili nesamostalni rad	Ostvareni primitak (bruto) umanjen za uplaćene doprinose za obvezno mirovinsko osiguranje iz primitka i za 25% (ne umanjuje se za osobni odbitak)	Isplatelj dohotka ili porezni obveznik ako je dohodak ostvario izravno u inozemstvu	Istodobno s isplatom dohotka	35%

Kako se obračunava, obustavlja i uplaćuje predujam poreza na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti inozemnih poreznih obveznika?

On se utvrđuje na sljedeći način:

Oblik dohotka	Porezna osnovica	Obveznik obračuna, obustave i isplate	Rok za uplatu predujma	Porezna stopa
Dohodak od povremene samostalne umjetničke, artistske, zabavne, sportske, književne i likovne djelatnosti, uključujući i djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama	Ostvareni primitak (bruto) umanjen za 40% (ne umanjuje se za osobni oduhitak)	Isplatiitelj dohotka u tuzemstvu	Istodobno s isplatom dohotka	25%

Što je porezno razdoblje?

Kalendarska godina, ili samo dio godine u kojem je porezni obveznik poslovao, i to u sljedećim slučajevima:

1. ako tuzemni porezni obveznik tijekom iste kalendarske godine postane inozemni porezni obveznik ili obratno, u kojem slučaju porezno razdoblje obuhvaća razdoblje u kojemu je fizička osoba bila tuzemni ili inozemni porezni obveznik,
2. rođenje ili smrt poreznog obveznika.

Što su poslovni primici od povremene samostalne djelatnosti?

To su sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku u okviru njegove povremene samostalne djelatnosti pritekla u poreznom razdoblju.

Što se smatra poslovnim izdacima obveznika poreza na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti i do koje visine se oni priznaju?

Poslovnim izdacima smatraju se:

- * Uplaćeni obvezni doprinosi za mirovinsko osiguranje iz primitka,
- * Poslovni izdaci odnosno Zakonom priznati paušalni izdaci u visini **25%** od iznosa ostvarenih primitaka. Iznimno, poreznim obveznicima koji kao znanstvenici, umjetnici, stručnjaci, novinari, ili druge slične djelatnosti povremeno ostvaruju **autorske naknade** poslovni izdaci priznaju se u visini **40%** od ostvarenih primitaka,
- * Svota uplaćenih premija životnog osiguranja s obilježjem štednje dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja i dopunskog zdravstvenog osiguranja, i to do visine 0,7 osnovnoga osobnog odbitka (do 1.050,00 kn mjesečno, odnosno do 12.600,00 kn godišnje).

Što su autorske naknade?

To su primici što su ostvareni kao naknade za korištenje autorskog djela ili kao pravo na korištenje bilo kojeg autorskog prava na književno, umjetničko ili znanstveno djelo, patent, zaštitni znak, nacrt, model, plan, tajne formule ili postupka, kao i obavijesti o industrijskom, komercijalnom ili znanstvenom iskustvu, pod uvjetom da se ne ostvaruju u okviru samostalnih djelatnosti, a sve prema posebnom propisu (Zakon o autorskom pravu).

Kakva je dodatna olakšica propisana za osobe koje obavljaju povremenu samostalnu umjetničku i kulturnu djelatnost?

Fizičkim osobama koje obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost kao povremenu samostalnu djelatnost priznaje se, osim propisanih izdataka i dio umjetničkog honorara koji se ne oporezuje i to svota u visini 25% od ostvarenih poslovnih primitaka od autorskog honorara za umjetničko i kulturno djelo. Kao preduvjet za korištenje ovog oslobođenja porezni obveznik je dužan pribaviti potvrdu ovlaštene strukovne umjetničke udruge ili ovlaštene agencije da se radi o umjetničkom djelu, odnosno da je osoba koja obavlja umjetničku i kulturnu djelatnost.

Moraju li porezni obveznici za dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti voditi poslovne knjige?

Ne, osim ako nisu u sustavu PDV-a, ili ako se nisu sami prijavili nadležnoj ispostavi Porezne uprave za oporezivanje prema stvarno učinjenim poslovnim izdacima.

Koja je nadležna ispostava porezne uprave?

Za te porezne obveznike nadležna je ispostava prema njihovom prebivalištu ili uobičajenom boravištu.

Priznaju li se obveznicima poreza na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti izdaci otpisa (amortizacije) dugotrajne imovine?

Ovi im se izdaci ne priznaju. Ti im se izdaci mogu priznati jedino pod uvjetom da dohodak ili dobit (ako su se prijavili u nadležnoj ispostavi Porezne uprave za takav način oporezivanja) utvrđuju na temelju propisanih poslovnih knjiga, kao razliku, između ostvarenih stvarnih primitaka odnosno prihoda i stvarno nastalih izdataka odnosno rashoda.

Kad i na koji način ovi porezni obveznici mogu utvrđivati dohodak na osnovi poslovnih knjiga?

Ako odluče utvrđivati dohodak na ovaj način dužni su podnijeti zahtjev u pisanom obliku nadležnoj ispostavi Porezne uprave za upis u Registar obveznika poreza na dohodak. Zahtjev moraju podnijeti na početku obavljanja djelatnosti ili do isteka godine koja prethodi godini u kojoj dohodak žele utvrđivati na ovaj način.

Koje poslovne knjige su u tom slučaju dužni voditi?

- * Knjigu primitaka i izdataka (KPI),
- * Popis dugotrajne imovine (DI),
- * Evidenciju o tražbinama i obvezama (TO),
- * Knjigu prometa (KPR).

Evidenciju o tražbinama i obvezama (TO) nisu dužni voditi, ako su i obveznici poreza na dodanu vrijednost, pa vode propisane evidencije za taj porez i to:

✱ Knjigu ulaznih računa (U-RA),

✱ Knjigu izlaznih računa (I-RA),

a na temelju primljenih i izdanih računa. Ako su obveznici PDV-a, a evidencije U-RA i I-RA vode upisivanjem podataka o plaćenim i naplaćenim računima, obvezni su voditi i Evidencije o tražbinama i obvezama.

Mogu li obveznici poreza na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti postati obveznici poreza na dobit umjesto poreza na dohodak?

Ako su obveznici poreza na dohodak po osnovi povremenih samostalnih djelatnosti taj dohodak prethodno utvrdili na temelju propisanih poslovnih knjiga (po »sili« zakona ili na vlastiti zahtjev) mogu po toj osnovi postati obveznici poreza na dobit ako Poreznoj upravi upute zahtjev u pisanom obliku. Taj zahtjev dužni su podnijeti na početku obavljanja djelatnosti ili do kraja tekuće godine. U njemu moraju navesti da umjesto poreza na dohodak žele plaćati porez na dobit. Obveznici poreza na dobit postaju nakon što od Porezne uprave dobiju odgovarajuće rješenje.

Što ako su ukupni godišnji oporezivi primici poreznih obveznika na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti veći od 85.000,00 kn?

Porezni obveznici se tada moraju u nadležnoj ispostavi Porezne uprave prijaviti u Registar obveznika poreza na dohodak i u Registar obveznika poreza na dodanu vrijednost. Nakon toga oni postaju obveznici poreza na dodanu vrijednost (osim obveznika koji obavljaju povremenu samostalnu umjetničku djelatnost) i dužni su voditi propisane poslovne knjige i evidencije, a dohodak određuju kao što se određuje dohodak od obrta, odnosno dohodak od samostalne djelatnosti.

Kad se obveznicima poreza na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti koji nisu prijavljeni u registar poreznih obveznika priznaje osobni odbitak, izdaci za uplaćene premije po osnovi životnog osiguranja, dopunskog zdravstvenog i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja?

Oni se mogu priznati tek nakon isteka godine u kojoj su nastali, i to ako porezni obveznik podnese godišnju poreznu prijavu u kojoj su iskazali taj dohodak umanjen i za te izdatke.

Koliki je osobni odbitak?

On se izračunava na sljedeći način:

OSOBNI ODBICI (osobni odbici se zbrajaju)	Faktor osobnog odbitka	Mjesečne svote (kn)	Godišnja svota (kn)
Osnovni osobni odbitak	1,00	1.500,00	18.000,00
Osobni odbitak umirovljenika (najviše do)	(1,70)	2.550,00	30.600,00
Uzdržavani članovi uže obitelji*	0,40	600,00	7.200,00
Porezni obveznik, svaki uzdržavani član uže obitelji* i svako dijete, ako su osobe s invaliditetom	0,25	375,00	4.500,00
Prvo dijete	0,42	630,00	7.560,00
Drugo dijete	0,59	885,00	10.620,00
Treće dijete	0,84	1.260,00	15.120,00
Četvrto dijete	1,17	1.755,00	21.060,00
Peto dijete	1,59	2.385,00	28.620,00
Šesto dijete	2,09	3.135,00	37.620,00
Sedmo dijete	2,67	4.005,00	48.060,00
Osmo dijete	3,34	5.010,00	60.120,00
Deveto dijete	4,09	6.135,00	73.620,00
Deseto dijete	5,00	7.500,00	90.000,00
Jedanaesto dijete (i svako daljnje dijete) — faktor osnovnog osobnog odbitka povećava se za 1,0 u odnosu na faktor osobnog odbitka za prethodno dijete)	6,00 (5,00 + 1,00)	9.000,00	108.000,00

* roditelji poreznog obveznika i roditelji njegovoga bračnog druga, preci i potomci u izravnoj liniji i bivši bračni drugovi za koje porezni obveznik plaća alimentaciju i čiji dohodak i drugi primici na godišnjoj razini ne prelazi 7.500,00 kn.

Za koje svote se može uvećati osobni odbitak?

---

10 n se može uvećati za:

1. Svotu plaćenu za zdravstveno osiguranje, ako porezni obveznik nije drukčije osiguran, do visine propisanoga obveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje što ga plaćaju poslodavac i posloprimac,
2. Svotu stvarnih troškova zdravstvenih usluga i nabavu ortopedskih pomagala u Republici Hrvatskoj, a najviše do 12.000,00 kuna godišnje, pod uvjetom da ti izdaci nisu podmireni iz osnovnog, dopunskog ili privatnog zdravstvenog osiguranja, te ako nisu financirani iz dobivenih darovanja,
3. Ulaganje za kupnju ili gradnju stana ili kuće za potrebe trajnog stanovanja i investicijsko održavanje stambenog prostora poreznog obveznika ili njegovoga bračnog druga radi poboljšanja uvjeta stanovanja do 12.000,00 kuna godišnje,
ili
otplatu kamata po namjenskom stambenom kreditu za kupnju ili gradnju stambenog prostora i investicijsko održavanje stambenog prostora do 12.000,00 kuna godišnje,
4. 50% plaćene slobodno ugovorene najamnine za potrebe trajnog stanovanja u stambenom prostoru najmodavca do 12.000,00 kuna godišnje (pravo na taj osobni odbitak porezni obveznik može koristiti pod uvjetom da nema riješeno stambeno pitanje),
5. Darovanja u naravi i u novcu (doznačena na žiro račun) udrugama i drugim osobama koje obavljaju kulturne, odgojnoobrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne i športske djelatnosti i u vjerske svrhe, u skladu s posebnim propisima, do visine 2% primitaka za koje je u prethodnoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen konačni porez na dohodak. Iznimno, osobni odbitak se uvećava za darovanja iznad propisane visine, pod uvjetom da su ta darovanja dana prema odlukama nadležnih ministarstava o provedbi i financiranju posebnih programa i akcija, ali ne i za redovnu djelatnost primatelja darovanja.

Kad se priznaje uvećani osobni odbitak?

---

10 n se priznaje u konačnom obračunu poreza na dohodak, na temelju podnesene godišnje porezne prijave.

Moraju li obveznici poreza na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti podnositi godišnju poreznu prijavu poreza na dohodak?

Ne, oni to ne moraju učiniti, osim ako su upisani u Registar poreznih obveznika, ili ako su obveznici PDV-a. Porezni obveznici koji nisu upisani Registar nisu dužni predati godišnju prijavu poreza na dohodak, ali to mogu učiniti iako nisu dužni podnijeti godišnju poreznu prijavu za te primitke, to mogu učiniti radi:

1. ostvarivanja prava na neiskorišteni osobni odbitak ili dio osobnog odbitka,
2. prava na ravnomjerno godišnje oporezivanje, odnosno godišnje izravnane porezne osnovice,
3. prava na umanjene porezne osnovice za izdatke nastale pri ostvarivanju primitaka od samostalne djelatnosti
4. prava na povrat više plaćenih doprinosa za obvezna osiguranja po posebnom propisu,
5. drugih prava propisanih zakonima.

Kako se utvrđuje ukupnu godišnju osnovicu poreza na dohodak u godišnjoj poreznoj prijavi?

Ona se utvrđuje na sljedeći način:

- dohodak od nesamostalnog rada,
- + dohodak od samostalne djelatnosti,
- + dohodak od imovinskih prava,
- + dohodak od kapitala
- + dohodak od osiguranja
- + dohodak ostvaren u inozemstvu

- = ukupan dohodak

- iznos plaća novozaposlenih i nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja,
- preneseni gubici (najviše prethodnih 5 godina)

- = dohodak nakon propisanih umanjena,

- osobni odbitak

- = porezna osnovica za primjenu propisanih poreznih stopa.

Kolike su propisane stope poreza na dohodak?

MJESEČNA POREZNA OSNOVICA	GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA	STOPA
do 3.000,00 kn	do 36.000,00 kn	15%
iznad 3.000,00 do 6.750,00 kn (sljedećih 3.750,00 kn)	iznad 36.000,00 kn do 81.000,00 kn (sljedećih 45.000,00 kn)	25%
iznad 6.750,00 kn do 21.000,00 kn (sljedećih 14.250,00 kn)	iznad 81.000,00 kn do 252.000,00 kn (sljedećih 171.000,00 kn)	35%
iznad 21.000,00 kn	iznad 252.000,00 kn	45%

Imaju li obveznici poreza na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti obvezu izdavanja računa?

Ne, oni nemaju obvezu izdavanja računa. Ako su prijavljeni u Registar poreza na dohodak odnosno u Registar obveznika PDV-a obvezni su izdavati račune sadržaja prema propisima o porezu na dohodak odnosno propisima o PDV-u.

Koji je propisani obrazac i u kojem ga je roku isplatitelj dohotka od povremenih samostalnih djelatnosti dužan dostavljati poreznoj upravi?

SKRAĆENI NAZIV OBRASCA	NAZIV OBRASCA	ROK ZA PODNOŠENJE OBRASCA
ID-1	Izvješće o isplaćenim dohocima, uplaćenom porezu po odbitku i prirezu za ____ godinu	Do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu

Jesu li isplatitelji dohotka od povremenih samostalnih djelatnosti dužni poreznim obveznicima na njihov zahtjev ispostaviti potvrde o obračunatom, obustavljenom i isplaćenom porezu i prirezu?

Na kraju godine ili pri prestanku djelatnosti, isplatitelji dohotka obvezni su, na zahtjev poreznih obveznika, ispostaviti potvrde o visini pojedinačnih i ukupnih godišnjih primitaka po oblicima dohotka, postotku i iznosu priznatih izdataka pri isplati, iznosu dohotka, nadnevku isplate dohotka i uplate poreza i prireza i iznosu obustavljenog i uplaćenog poreza i prireza. Ove potvrde potrebne su poreznim obveznicima u svrhu podnošenja godišnje porezne prijave.

3. Prirez porezu na dohodak

Što je prirez porezu na dohodak?

To je porez što ga propisuje grad ili općina na čijem području porezni obveznik ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

Kolike su stope prireza porezu na dohodak?

Općina, odnosno grad mogu obveznicima poreza na dohodak sa svoga područja propisati plaćanje prireza porezu na dohodak prema sljedećim stopama:

1. općina po stopi do 10%,
2. grad ispod 30.000 stanovnika po stopi do 12%,
3. grad iznad 30.000 stanovnika po stopi do 15%,
4. Grad Zagreb po stopi do 30%.

Tko i kada obračunava i uplaćuje prirez porezu na dohodak?

Prirez obračunava i uplaćuje isplatitelj dohotka iz kojeg se predujam poreza i prireza obračunava i uplaćuje po odbitku, i to istodobno kada poreznom obvezniku obračunava i isplaćuje dohodak.

Ako je stjecatelj dohotka dužan obračunati i uplatiti porez na dohodak istodobno s primitkom naknade, tada on mora u istom roku obračunati i uplatiti prirez porezu na dohodak.

Do kada se mora uplatiti prirez porezu na dohodak?

U istom roku u kojem se uplaćuje i porez na dohodak.

Kako se izračunava prirez porezu na dohodak?

Prirez se izračunava tako da se utvrđeni iznos poreza na dohodak pomnoži propisanom stopom prireza.

Na koji račun se uplaćuje porez na dohodak od povremenih samostalnih djelatnosti i priraz porezu na dohodak?

Upisuje se račun poreza na dohodak i priraza porezu na dohodak grada/općine, što je propisan u Naredbi o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2003. godini (NN 1/03, 7/03 i 9/03 – ispravak).

Upisuje se	Porezni obveznik
JMBG – jedinstveni matični broj građana (13 znamenaka)	Fizička osoba i građanin
Matični broj za strance ili sistemski broj za strance dodijeljen od nadležne ispostave Porezne uprave (13 znamenaka)	Inozemni porezni obveznik

OPĆA UPLATNICA

PRIZNANICA

Uplatitelj .....
(naziv i adresa uplatitelja)

Svrha doznake..... **Porez na dohodak i priraz porezu na dohodak** .....
(naziv i adresa uplatitelja)

Primatelj **Račun poreza na dohodak i priraza porezu na dohodak grada/općine** .....
(naziv i adresa primatelja)

.....
(pečat i potpis)

U ..... dana .....
(broj dnevnika)

broj računa
1001005-17XXX1200X

poziv na broj (odobr) **22 XXXX - XXXXXXXX(XXXX)**

kn .....
(naplaćena naknada)

Upisuje se brojčana oznaka vrste prihoda	Vrste prihoda	Krajnji rok uplate
1430	Predujam poreza i priraza na dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, na dohodak od slobodnih zanimanja, na dohodak od poljoprivrede i šumarstva i drugih djelatnosti	Do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec
1465	Predujam poreza i priraza na dohodak od drugih samostalnih djelatnosti koje se povremeno obavljaju (dohodak znanstvenika, umjetnika, stručnjaka, novinara, sudskih vještaka, trgovačkih putnika, agenata, akvizitera, športskih sudaca i delegata...)	Istodobno s isplatom dohotka
1473	Predujam poreza i priraza na dohodak od samostalne djelatnosti inozemnih poreznih obveznika	Istodobno s isplatom dohotka
1619	Porez i priraz na dohodak po godišnjoj prijavi	15 dana od dostave rješenja o utvrđivanju tog poreza

4. Obvezni doprinosi

Koji se obvezni doprinosi obračunavaju, obustavljaju i plaćaju za primitke od povremene samostalne djelatnosti?

Za njih se obračunavaju, obustavljaju i plaćaju sljedeći obvezni doprinosi:

1. Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, ili doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje,
2. Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje.

Što je osnovica za obračunavanje obveznih doprinosa?

Svota primitka umanjena za 25% porezno priznatog izdatka.

Tko je dužan obračunati, obustaviti i uplatiti obvezne doprinose za primitke od povremenih samostalnih djelatnosti?

Isplatitelji naknada (primitaka) su dužni istovremeno s isplatom naknade (primitka) obračunati i uplatiti obvezne doprinose.

Obveznici doprinosa i obveznici obračunavanja, obustavljanja i plaćanja obveznih doprinosa, osnovice, stope za obračun i rokovi za uplatu doprinosa

Obveznik doprinosa	Obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa	Osnovica za obračun doprinosa	Stope za obračun	Rok za uplatu
Osiguranik s osnove povremene samostalne djelatnosti	Isplatitelj primitka	Svota primitka umanjena za 25% porezno priznatog izdatka	— 20% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti — 15% za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i — 5% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje	Istodobno s isplatom

Isplatiatelj primitka s osnove povremene samostalne djelatnosti	Isplatiatelj primitka	Svota primitka umanjena za 25% porezno priznatog izdatka	15% za osnovno zdravstveno osiguranje	Isto-dobno s isplatom

Napomena: Iznimno, doprinosi se ne obračunavaju i ne plaćaju za sljedeće primitke:

1. Primitke po osnovi prava na isporučeno djela koja prema propisima o autorskom pravu imaju svojstvo autorskog djela,
2. Primitke po osnovi prava na isporučeno djela koja prema propisima o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva imaju svojstvo umjetničkog djela.

Koji je obrazac o obračunanim, obustavljenim i uplaćenim obveznim doprinosima za povremene samostalne djelatnosti isplatiatelj primitka dužan dostavljati poreznoj upravi i u kojem roku?

SKRAĆENI NAZIV OBRASCA	NAZIV OBRASCA	ROK ZA PODNOŠENJE OBRASCA
IDD	Izvešće o primicima od nesamostalnog rada, obračunanom porezu, prirezu i doprinosima	Do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec

INSTITUT ZA
JAVNE
FINANCIJE

Uredništvo: Institut za javne financije, Porezni vjesnik
Biblioteka Porezni priručnici i brošure
Zagreb, Katančičeva 5, pp 320 · Tel. (01) 488 6443 redakcija,
488 6444 centrala, 481 9363 · Fax: (01) 481 9365

Na koji račun se uplaćuju obvezni doprinosi za primitke od povremenih samostalnih djelatnosti?

Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti:

Upisuje se broj modela	Obveznik plaćanja doprinosa	Upisuje se	Obveznik plaćanja doprinosa
21	Pravna osoba	MB – matični broj (8 znamenaka s vodećom 0)	Pravna osoba
22	Fizička osoba	MB – matični broj (ukupno 12 znamenaka bez razmaka = 8 znamenaka s vodećom 0 + 4 znamenke dodatne oznake poslovne jedinice)	Pravna osoba koja u svom sastavu ima poslovne jedinice
66	Pravna osoba koja u svom sastavu ima poslovne jedinice	JMBG – jedinstveni matični broj građana (13 znamenaka)	Fizička osoba

Upisuje se	Obveznik plaćanja doprinosa
Oznaka identifikatora obrasca RS (4 znamenke ukupno) = posljednja znamenka iz oznake godine (1 znamenka) + broj obrasca za tu godinu (3 znamenke)	Pravna osoba
Oznaka identifikatora obrasca RS (3 znamenke ukupno) = posljednja znamenka iz oznake godine (1 znamenka) + broj obrasca za tu godinu (2 znamenke)	Fizička osoba

Knjižite na teret našeg računa .....

(naziv i adresa nalagodavca)

Svrha doznake..... **Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti.** .....

U korist računa..... **Državni proračun Republike Hrvatske** .....

(naziv i sjedište primatelja)

.....

(pečat i potpis nalagodavca)

OPĆI NALOG ZA PRIENOS

broj računa

način izvrš.

poziv na broj (zaduž.)

šifra

kn

broj računa

1001005-1863000160

poziv na broj (odobr.) **xx** **8290 - xxxxxxxx (xxxxx) - xxx (x)**

.....

(mjesto i datum)

Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje:

Upisuje se broj modela	Obveznik plaćanja doprinosa	Upisuje se	Obveznik plaćanja doprinosa
21	Pravna osoba	MB – matični broj (8 znamenaka s vodećom 0)	Pravna osoba
22	Fizička osoba	MB – matični broj (8 znamenaka s vodećom 0)	Pravna osoba
66	Pravna osoba koja u svom sastavu ima poslovne jedinice	MB – matični broj (ukupno 12 znamenaka bez razmaka = 8 znamenaka s vodećom 0 +4 znamenke dodatne oznake poslovne jedinice)	Pravna osoba koja u svom sastavu ima poslovne jedinice
		JMBG – jedinstveni matični broj građana (13 znamenaka)	Fizička osoba
		Oznaka identifikatora obrasca RS (4 znamenke ukupno) = posljednja znamenka iz oznake godine (1 znamenka) + broj obrasca za tu godinu (3 znamenke)	Pravna osoba
		Oznaka identifikatora obrasca RS (3 znamenke ukupno) = posljednja znamenka iz oznake godine (1 znamenka) + broj obrasca za tu godinu (2 znamenke)	Fizička osoba

Knjižite na teret našeg računa .....
 .....
 (naziv i adresa nalagodavca)

Svrha doznake... **Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje** .....

U korist računa... **Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje** .....

.....
 (pečat i potpis nalagodavca)

OPĆI NALOG ZA PRIENOS

broj računa ..... način izvrš.

poziv na broj (zaduž.) .....

šifra

kn ..... broj računa .....
1001005-1700036001

poziv na broj (odobr.) **xx** **2194 - xxxxxxxx (xxxxx) - xxx (x)**

.....
 (mjesto i datum)

Doprinos za zdravstveno osiguranje:

Upisuje se broj modela	Obveznik plaćanja doprinosa
21	Pravna osoba
22	Fizička osoba
66	Pravna osoba koja u svom sastavu ima poslovne jedinice

Upisuje se	Obveznik plaćanja doprinosa
MB – matični broj (8 znamenaka s vodećom 0)	Pravna osoba
MB – matični broj (ukupno 12 znamenaka bez razmaka = 8 znamenaka s vodećom 0 +4 znamenke dodatne oznake poslovne jedinice)	Pravna osoba koja u svom sastavu ima poslovne jedinice
JMBG – jedinstveni matični broj građana (13 znamenaka)	Fizička osoba

Upisuje se	Obveznik plaćanja doprinosa
Oznaka identifikatora obrasca RS (4 znamenke ukupno) = posljednja znamenka iz oznake godine (1 znamenka) + broj obrasca za tu godinu (3 znamenke)	Pravna osoba
Oznaka identifikatora obrasca RS (3 znamenke ukupno) = posljednja znamenka iz oznake godine (1 znamenka) + broj obrasca za tu godinu (2 znamenke)	Fizička osoba

Knjižite na teret našeg računa .....

.....

(naziv i adresa nalagodavca)

Svrha doznake... **Doprinos za zdravstveno osiguranje** .....

.....

U korist računa... **Državni proračun Republike Hrvatske** .....

.....

(naziv i sjedište primatelja)

.....

(pečat i potpis nalagodavca)

OPĆI NALOG ZA PRIENOS

broj računa

način izvrš.

poziv na broj (zaduž.)

šifra

kn

broj računa

1001005-1863000160

poziv na broj (odobr.) **xx 8664 - xxxxxxxx (xxxxx) - xxx (x)**

.....

(mjesto i datum)

5. Primjeri obračunavanja poreza, prireza porezu na dohodak i obveznih doprinosa po osnovi primitaka od povremenih samostalnih djelatnosti

PRIMJER 1.:

Obračun obveznih doprinosa, poreza i prireza na dohodak od povremene samostalne djelatnosti (poslovni izdatak iznosi 25% od ostvarenog primitka)

Trgovačkom putniku s prebivalištem u Osijeku isplaćuje se naknada u iznosu od 20.000,00 kn. Prilikom isplate naknade isplatelj na slijedeći način obračunava, obustavlja i uplaćuje obvezne doprinose, porez na dohodak i prirez porezu na dohodak:

⇒ ukupna naknada . . . . . 20.000,00 kn
⇒ porezno priznati izdaci (25%) . . . . . — 5.000,00 kn

---

osnovica za obračunavanje obveznih doprinosa . . . 15.000,00 kn

obvezni doprinosi

1. 20% na temelju generacijske solidarnosti,

ili

15% za mirovinsko osiguranje na temelju

generacijske solidarnosti i

5% za mirovinsko osiguranje na temelju individualne

kapitalizirane štednje (15.000,00 kn x 20,0% . . . . . 3.000,00 kn

⇒ porezna osnovica (15.000,00 – 3.000,00 kn) . . . . . 12.000,00 kn

---

porezna stopa 35%

⇒ ukupno porez (12.000,00 x 35%) . . . . . 4.200,00 kn

⇒ prirez (13%) . . . . . 546,00 kn

---

porez i prirez. . . . . 4.746,00 kn

---

neto isplata (20.000,00 – 3.000,00 – 4.746,00) . . . 12.254,00 kn

Isplatelj primitka s osnove povremene samostalne djelatnosti obveznik je doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje i dužan je istovremeno s ispla-

tom primitka obračunati i uplatiti svotu od 2.250,00 kn (15% na osnovicu od 15.000,00 kn).

PRIMJER 2.:

Obračun poreza i prireza na dohodak od povremene samostalne autorske djelatnosti (poslovni izdatak iznosi 40% od ostvarenog primitka)

Znanstveniku s prebivalištem u Zagrebu isplaćuje se naknada za znanstveni elaborat u iznosu od 20.000,00 kn. Prilikom isplate naknade isplatitelj na slijedeći način obračunava, obustavlja i uplaćuje porez na dohodak i prirez porezu na dohodak:

⇒ ukupna naknada	20.000,00 kn
⇒ porezno priznati izdaci (40%)	— 8.000,00 kn
porezna osnovica.	12.000,00 kn
porezna stopa 35%	
⇒ ukupno porez (12.000,00 x 35%)	4.200,00 kn
⇒ prirez (18%)	756,00 kn
porez i prirez.	4.956,00 kn
neto isplata (20.000,00 — 4.956,00).	15.044,00 kn

PRIMJER 3.:

Obračun poreza i prireza na dohodak od povremene samostalne umjetničke djelatnosti (neoporezivi iznos u visini 25% od ostvarenog poslovnog primitka i poslovni izdatak 40% od ostvarenog poslovnog primitka)

Umjetniku s prebivalištem u Zagrebu isplaćuje se naknada za autorsko djelo u iznosu od 20.000,00 kn. Prilikom isplate naknade isplatitelj na slijedeći način obračunava, obustavlja i uplaćuje porez na dohodak i prirez porezu na dohodak:

⇒ ukupna naknada	20.000,00 kn
⇒ neoporezivi iznosi (25%).	— 5.000,00 kn
razlika	15.000,00 kn
⇒ porezno priznati izdaci (40%).	— 6.000,00 kn
⇒ porezna osnovica	9.000,00 kn
porezna stopa 35%	
⇒ ukupno porez (9.000,00 x 35%)	3.150,00 kn
⇒ prirez (18%)	567,00 kn
porez i prirez.	3.717,00 kn
neto isplata (20.000,00 — 3.717,00).	16.283,00 kn

6. Kaznene odredbe

Što se smatra prekršajem i kolike su novčane kazne prema Općem poreznom zakonu?

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
Neobračunavanje, netočno obračunavanje, neuplaćivanje ili nepravodobno uplaćivanje poreza po odbitku, nepodnošenje prijave poreza po odbitku, nepotpuno, netočno, nepravodobno ili neuredno vođenje poslovnih knjiga i evidencija	isplatelj dohotka	500,00 — 200.000,00

Neispostavljanje poreznom obvezniku dokumentacije potrebne za poreznu prijavu	isplatitelj dohotka	500,00 — 200.000,00
Neobračunavanje, netočno obračunavanje, neuplaćivanje ili nepravodobno uplaćivanje poreza po odbitku, nepodnošenje prijave poreza po odbitku, nepotpuno, netočno, nepravodobno ili neuredno vođenje poslovnih knjiga i evidencija	odgovorna osoba isplatitelja dohotka	500,00 — 50.000,00
Neispostavljanje poreznom obvezniku dokumentacije potrebne za poreznu prijavu	odgovorna osoba isplatitelja dohotka	500,00 — 50.000,00
Nepodnošenje porezne prijave poreznom tijelu u propisanom roku	porezni obveznik	500,00 — 50.000,00
Nepodnošenje porezne prijave na poziv poreznog tijela	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
Iskazivanje netočnih ili neistinitih podataka u poreznoj prijavi	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00

Što se smatra prekršajem i kolike su novčane kazne prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja?

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
neobračunavanje doprinosa prije isplate primitka osiguraniku	isplatitelj primitka od druge samostalne djelatnosti	5.000,00 — 50.000,00
neobračunavanje doprinosa prije isplate primitka osiguraniku	odgovorna osoba u pravnoj osobi	3.000,00 — 10.000,00
neplaćanje doprinosa prije isplate, a najkasnije istodobno s isplatom primitka	isplatitelj primitka od druge samostalne djelatnosti	5.000,00 — 20.000,00

7. Propisi

1. Zakon o porezu na dohodak (»Narodne novine« br.127/00., 150/02.)
2. Zakon o porezu na dodanu vrijednost (»Narodne novine« br. 47/95, 106/96, 164/98, 105/99, 54/00 i 73/00)
3. Opći porezni zakon (»Narodne novine« br. 127/00., 86/01., 150/02.)
4. Zakon o doprinosima za obvezna osiguranja (»Narodne novine« br. 147/02.)
5. Zakon o autorskom pravu (»Narodne novine« br. 91/99 — pročišćeni tekst)
6. Pravilnik o porezu na dohodak (»Narodne novine« br. 54/01, 2/03.)
7. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (»Narodne novine« br. 60/96, 113/97, 7/99, 112/99, 119/99, 44/00, 63/00, 80/00, 109/00 i 54/01)
8. Pravilnik o doprinosima za obvezna osiguranja (»Narodne novine« br. 158/02)
9. Naredba o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2003. godini (»Narodne novine« br. 1/03, 7/03 i 9/03.— ispravak).